

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

IV. Quæ sit obligatio audiendi Missam diebus Festis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

dicus simul labor servilis intervenit. Unde Bonacina tom. 2. disp. 5. quaest. un. punct. 3. num. 9. ait, si tales molitores notabilem temporis partem in his insument, eos non excusari; nisi id faciant ex necessitate, v. g. ob multitudinem concurrentium ad molen- dinum, quibus satisfacere nequeunt diebus feriatis.

34. Insuper causis, excusantibus exercentes opera prohibi- ta die Festo, communiter addunt Doctores occursum lucri trans- euntis, an excuset? Occursus lucri trans- euntis, an excuset? id est, illius, quod amplius acquiri non poterit, nisi die- bus Festivis talia opera fiant. Et hoc probatur ex Jure Canoni- co, cap. Licet. de Ferijs, ubi Ecclesia, tanquam pia Mater, ex hac ratione diebus Festivis (praeterquam in majoribus anni Solemni- tatibus) indulget piscationem halécum, quae certo duntaxat ani- ni tempore transire solent. Unde ob paritatem rationis idem de piscatione aliorum piscium, certo tantum anni tempore oc- currentium, & de alijs hujusmodi rebus temporalibus, quae cum tempore pereunt, nisi Festivis diebus acquirantur, passim tradunt Doctores.

35. Tandem similia opera diebus Festivis praestari solita ex- cusat legitima consuetudo, sive generalis, sive specialis quorun- dam locorum, quae scitur, & toleratur à Praelatis Ecclesiasticis. Ratio est: quia prohibitio talium operum die Festo fuit introdu- cta solo Jure Ecclesiastico; ergo nihil obstat, eam tolli rationabi- li & legitime praescripta consuetudine contraria: cum generali- ter hujusmodi consuetudo deroget Juri positivo humano, cap. ult. de Consuetud. Sic in pluribus locis Pistores consueverunt pinse- re panem, & Cerevisiarj incipere praxaturam cerevisiae à vespe- ris diei Festi: Mercatores etiam in Nundinis solent per aliquam diei partem exercere publicum mercatum.

Q U A E S T I O I V.

Quae sit obligatio audiendi Missam diebus Fests?

36. **C**ONCL. I. Extat grave Praeceptum Ecclesiasticum, re- verenter audiendi Missam diebus Dominicis, Festivis. Extat Prae- ceptum de Missa reve- renter au- dienda die- bus Festivis. que. Patet hoc ex can. Missas. de consec. dist. 1. Et licet ibidem soli Saeculares nominentur, tamen ex communi consue- tudine, quae est optima legum interpres, sub dicto Praecepto etiam comprehenduntur Clerici, & Sacerdotes non celebrantes: quam- vis hi, si dictis diebus celebrent, hoc ipso & quidem eminenter, Missam audire censeantur. Id ipsum liquet ex can. Omnes fideles. de consec. dist. 1.

M m m m

37. CON-

Peccat mor-
tali-
ter ne-
gligens no-
tabilem ejus
partem; &
quæ sit salis?

37. CONCL. II. Peccat mortaliter, qui notabilem Missæ partem dictis diebus culpabiliter audire prætermittit. Ita omnes Catholici, & patet ex proximè dictis. Et quidem notabilis pars, est dimidia vel tertia pars, secundum omnes Doctores: aut totum Missæ principium unà cum Epistola, & Evangelio, ut plures volunt; non autem, si ab initio Evangelij usque ad finem quis Missam audiat, etiamsi reliquum, nempe initium Missæ cum Epistola prætermiserit. Addunt multi Doctores, ut Layman lib. 4. tract. 7. cap. 3. n. 3. Gobat. tract. 5. Theolog. Experim. n. 135. Suarez, Rodriguez, Azorius, & quidam alij, etiam ab eo evadit peccatum mortale, qui venit primum post Evangelium, modo permaneat usque ad finem ultimi Evangelij inclusivè: quia audiendo ultimum Evangelium, videtur compensare primum Evangelium neglectum.

Audire Mis-
sam, in quo
consistat?

38. CONCL. III. Audire Missam, non est verba Missæ intelligere, utpote quod plebei non possunt; nec audire Sacrifican- tem, quod surdi nequeunt; neque videre eundem, quod cæci frustra desiderant: sed Missam devotè audire, est esse præsentem Missæ, & vacare Deo; sive, corpore adesse, & mente attendere ad Sacrificium. Ita communis.

Explicatur
hoc amplius.

39. Unde ad auditionem Missæ requiritur simul & devota, & corporalis præsentia. Porrò devotio ista ad Missæ auditionem requisita, explicanda est conformiter necessariæ intentioni, & attentioni, ad recitationem Horarum Canonicarum requisitæ, de qua alibi. (c) Corporalis præsentia consistit in hoc, quòd quis suo corpore præsens sit in eo loco, in quo fit Sacrum; idque vel physicè, ut si intra Capellam vel Ecclesiam, ubi Missa celebratur, præsens adsit; vel saltem moraliter, prout illi Missam audire censentur, qui animo Missam audiendi stant, aut flectunt ante januam illius Ecclesiæ, quam præ hominum multitudine ingredi non valent, vel qui introspiciunt per fenestram.

(c) Tract. 6.
Dist. 1. q. 4.

An satisfa-
ciat, qui si-
mul duas
Missæ par-
tes audie
plurim Ce-
lebrantium?

40. Quæres, an satisfaciat Præcepto Ecclesiæ, qui audit partem posteriorem unius Missæ, v. g. ab Elevatione ad finem, & deinde priorem alterius Missæ usque ad Elevationem, vel econtrà; aut si quis à duobus Celebrantibus, quorum unus Missam incipit, alter ab Elevatione pergit, simul audiat utramque? Resp. I. Si quis non successivè, sed simul audiat duas tales partes Missæ à duobus Sacerdotibus simul celebrantibus, talis non satisfacit Præcepto. Ita defactò indubitatè tenendum est, & quò ad hoc punctum nonnulli libri cautè legendi. Siquidem Inno- centius

Quaest. IV. *Quæ sit obligatio audiendi Missam diebus Festis?* 641
centius XI. hanc inter alias Propositionem, ordine 53. damnavit, & doceri, atque practicari prohibuit: *Satisfacit præcepto Ecclesie de audiendo Sacro, qui duas ejus partes, imò quatuor simul a diversis Celebrantibus audit.*

41. Resp. II. Nihilominus multi Doctores probabile censent, mortaliter non delinqui ab eo, qui successivè audit duas medietates Missæ à diversis Sacerdotibus dictas; quamvis veniale peccatum, & in suo genere grave, committatur per hoc, nisi quis legitimè impeditus fuerit, quò minùs integram ejusdem Sacerdotis Missam audiret. Ita Layman *lib. 4. tract. 7. cap. 3. n. 4.* Gobat *loc. cit. n. 143.* Navarrus, & nonnulli alij, quos citant, contra non paucos oppositum tenentes. Ratio esse potest: quia parùm refert, quid de æquipollentibus fiat; simulque ordo partium inter se non videtur pertinere ad substantiam præcepti: sic enim in simili satisfacit præcepto Ecclesie Clericus, qui priùs recitat Laudes, quàm Matutinum. Hæc sententia necdum est condemnata: unde etiam Jo. Cardenas *in Crisi Theolog. ad Propositionem 53. Innocentij XI. cap. 7.* eam censet probabilem, dummodò imposterum per Sedem Apostolicam oppositum non declaretur.

Vel saltem successivè?

42. CONCL. IV. Auditio Missæ per se loquendo præferenda est sacre Concioni, si utraque audiri non possit. Ita communis: nam audire Missam diebus Dominicis, Festivisque, est de præcepto, non item audire Concionem, per se & ordinariè loquendo: atqui opus consilij non est præferendum operi debito ex præcepto. Dicitur, *per se loquendo*: nam per accidens, & in casu extraordinario, fieri potest, ut Concio præferatur audicioni Missæ; si nimirum urgeat necessitas addiscendi necessaria Fidei, hæcque commodè nequeant aliàs addisci; vel si exemplum unius necessarium sit ad inducendos cæteros pro audienda Concione &c. Bonacina *disput. 5. de Prac. Decal. quest. 2. punct. 2. n. 28. & alij.*

Auditio Missæ num præferenda Concioni?

43. Possent hoc loco Quæstio moveri de peregrinis & adventantibus, an teneantur ad Festa particularia locorum, per quæ transeunt, ibique abstinere à servilibus, & Missam audire: item an quis de loco, ubi est Festum, possit omisâ etiam Missâ ad laborandum exire in alium locum propinquum, ubi id non celebratur. Verùm de hoc, atque attinentibus materijs, ex professio jam dictum est *Tract. 2. Dist. 3. Quest. 3 & 4.* Ibi videatur.

Alia Quæstio, remissivè,

Mmm 2

QUÆ-